

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова і медична термінологія

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 22 Охорона здоров'я

Спеціальність – 227 Терапія та реабілітація

Освітня програма – Терапія та реабілітація

Кількість кредитів – 5 – 150 год., із них: аудиторних - 60 год.; самостійної роботи студента – 90 год.

Форма навчання – денна

Рік підготовки – 1, семестр – 1, 2

Компонент освітньої програми – обов'язкова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу.

Мова викладання – українська.

Керівник курсу:

Коваль Ростислав Семенович – доцент кафедри української та іноземних мов.

Контактна інформація: Адреса: 79007, вул. Дудаєва, 8 м. Львів, кафедра української та іноземних мов, тел. (032) 261-19-35, e-mail: slang@ldufk.edu.ua

Опис дисципліни

Зміст дисципліни латинська мова і медична термінологія охоплює ряд взаємопов'язаних і взаємообумовлених компонентів. Предметна сторона змісту навчання латинської мови відображає фонетичні, лексико-граматичні та етимологічні основи латинської медичної термінології, Морфологію та синтаксис латинської мови, а також основи медичної та хімічної термінології латинської мови. Міждисциплінарні зв'язки: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова, нормальна анатомія людини, нормальна фізіологія людини, основи медичних знань, технічні засоби у фізичній терапії, основи практичної діяльності у фізичній терапії.

Мета курсу полягає у вивченні основ анатомічної, гістологічної, фармацевтичної та клінічної термінології.

Завдання курсу: ознайомитися з основними відомостями про латинську мову та її зв'язок з фізичною терапією, ерготерапією; засвоїти основи словникового запасу за рахунок анатомічної, фармацевтичної та клінічної термінології латинської мови; вивчити основи орфографії, фонетики, морфології, граматики і синтаксису латинської мови та їхнє застосування на практиці; оволодіти навичками письмового перекладу незначних за об'ємом текстів та рецептурних виразів; ознайомитися з хімічною номенклатурою латинської мови; вивчити різні за формами та структурами рецепти.

№ п/п	Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
		разом	пр	інд	с.р.	
1	Вступ. Латинський алфавіт. Вимова букв. Правила читання буквосполучень. Правила наголосу. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- правила читання букв і вимовлення звуків, - правила читання буквосполучень, - правила наголосу.
2	Іменник (Nomen Substantivum). Словникова форма п'яти відмін іменника. Визначення основи.	2	2			- загальні відомості про іменник латинської мови, - відміни іменника, - як виділити основу у іменників всіх 5 відмін.
3	Іменники I відміни. Введення лексичного мінімуму медичної та анатомічної термінології латинської мови.	4	2	2		- які іменники належать до I відміни, - скільки відмінків є в латинській мові, - як записують іменник у словнику.
4	Дієслово (Verbum). Словникова форма. Дієвідміни. Визначення основи дієслова.	2	2			- граматичні ознаки дієслова, - поділ на дієвідміни, - дієвідмінювання у теперішньому часі (дійсний спосіб, актив стан) - виділення основи дієслова,
5	Наказовий спосіб теперішнього часу (Imperativus Praesentis). Дієслово esse (бути). Дієслово в рецепті. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	12	2		10	- наказовий спосіб, - дієслово esse (бути).
6	Рецепт (Receptum). Основні відомості про структуру рецептів. Рецептурні скорочення. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- структура та правила написання рецепту, - латинська частина рецепту, - дієслівні форми, що вживаються в рецепті.
7	Відмінювання іменників чоловічого та середнього роду II відміни. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- іменники, що належать до II відміни, - відмінювання цих іменників, - особливості та винятки іменників II відміни.
8	Прийменники (Praepositiones). Виконання лексичних та граматичних завдань. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- групи прийменники за відмінками, яких вони вимагають, - коли in і sub вживаються з Accusativus, а коли з Ablativus.
9	Прикметник (Nomen Adjectivum). Відміни прикметників. Узгодження прикметників з іменниками I і II відмін. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	14	2	2	10	- групи прикметників латинської мови, - узгодження прикметників з іменниками, - правила запису прикметника в словнику.
10	Клінічний термін. Терміноелементи. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- визначення клінічної термінології, - прийменники, що вживаються в значенні префіксів, - найбільш поширені терміноелементи.
11	Іменники III відміни. Типи відмінювання. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- поділ іменників III відміни на типи відмінювання, - виділення основи іменників III відміни, - відмінювання за голосним, приголосним та мішаним типами.

12	IV та V відміни іменника. Виконання лексичних та граматичних завдань. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації. Узгодження прикметників з іменниками III, IV та V відмін. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- узгодження прикметників з іменниками, - правила запису словосполучень, - правила відмінювання словосполучень, - іменники, що належать до IV та V відміни, їх відмінювання.
13	Контрольний зріз. Проведення контролю над веденням термінологічного словника.	12	2		10	- написання контрольного зрізу 1, - перевірка ведення термінологічного словника.
14	Дієслово. Теперішній час дійсного способу активного і пасивного стану (Praesens indicatīvi actīvi et passīvi). Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- теперішній час, дійсний спосіб, активний та пасивний стани.
15	Кон'юктив (умовний спосіб) теперішнього часу (Conjunctīvus praesentis actīvi et passīvi). Вживання кон'юктива в рецептурних виразах. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- теперішній час, умовний спосіб, активний та пасивний стани.
16	Числівники (Numeralia). Типи числівників. Відмінювання кількісних числівників. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	12	2		10	- розряди числівників, їх відмінювання.
17	Прислівники (Adverbia). Утворення прислівників від прикметників. Прислівники, які вживаються у медичній практиці. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- види прислівників, їх утворення від прикметників.
18	Проведення контролю над веденням словника та вивченням анатомічної термінології. Історія медичного словникарства.	2	2			- усний контроль виконання завдань з розділу самостійної роботи.
19	Короткі відомості про займенники. Латинські займенники, найчастіше вживані в рецептах. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	12	2		10	- розряди займенників, - займенники у рецептах.
20	Латинська хімічна номенклатура(назви хімічних елементів, кислот, основ та оксидів). Позначення ваги, об'єму та відсотків. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- хімічні елементи, кислоти, солі та оксиди.
21	Сполучник у латинській мові. Проведення контролю над веденням словника та вивченням термінів для найменування порушень, вад, захворювань (клінічна термінологія).	2	2			- види сурядних сполучників.
22	Ступені порівняння прикметників. Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	4	2	2		- утворення ступенів двох груп прикметника.

23	Грецькі еквіваленти латинських прикметників у медицині. Розгляд загальноприйнятих скорочень медичної сфери. Виконання завдань для самостійної роботи.	2	2			- виконання перекладів текстів анатомічного спрямування, - виконання вправ з розділу самостійної роботи.
24	Дієприкметник теперішнього часу активного стану (Participium presentis actīvi). Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	12	2			- утворення дієприкметника теперішнього часу, активний і пасивний стан.
25	Дієслово. Минулий час дійсного способу активного стану (Imperfectum indicatīvi actīvi). Майбутній час дійсного способу активного стану (Futurum I indicatīvi actīvi). Вивчення основ термінології терапії та реабілітації.	2	2			- дієвідмінювання у минулому та майбутньому часах.
26	Проведення контролю над веденням словника та вивченням епонімів і топонімів у терапії та реабілітації.	4	2	2	10	- усний контроль виконання завдань з розділу самостійної роботи.
27	Запозичення в українській термінології терапії та реабілітації (англійські, німецькі, французькі, арабські та з інших мов).	2	2			- виконання вправ та перекладів текстів анатомічного спрямування.
28	Будова простого і складного речення.	4	2	2		- виконання перекладів текстів анатомічного спрямування, - написання рецептів, - виконання вправ з розділу самостійної роботи.
29	Модульний контрольний зріз. Проведення контролю над веденням термінологічного словника.	12	2		10	- написання контрольного зрізу за матеріалом упродовж року.
30	Підсумковий модульний контроль.	2	2			- усний контроль знань за матеріалом упродовж семестру.
Усього годин		150	60	20	70	

Навчальний контент

Формування програмних компетентностей

- знати основні відомості про частини латинської мови;
- знати основи орфографії, фонетики, морфології, граматики та синтаксису латинської мови; основну анатомічну, фармацевтичну та клінічну термінологію;
- знати правила написання рецептів.
- читати та перекладати медичну термінологію з латинської мови;
- читати та перекладати зі словником окремі речення та незначні за об'ємом тексти з латинської мови на українську;
- виконувати лексико-граматичні вправи пов'язані із засвоєнням граматики латинської мови;
- вміти складати різні за формами та структурами рецепти; здійснити письмовий переклад рецептурних виразів.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК (<http://ldufk.edu.ua/index.php/navchalna-robota.html>)

Робочої програми (<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14059>)

Порядку оцінювання (<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14055>)

Рекомендована література

Основна

1. Коваль Р.С., Свищ Л. О. Латинська мова та основи медичної термінології: [навчальний посібник]. Львів: Компанія «Манускрипт», 2019. 112 с.
2. Дерев'янченко Н. В., Литовська О. В. Латинська мова та медична термінологія: навчальний посібник (для студентів вищих мед. навч. закладів). Харків: ХНМУ, 2017. 172 с.
3. Дубогай О. Д., Альошина А. І., Лавренюк В. Є. Основні поняття й терміни здоров'язбереження та фізичної реабілітації в системі освіти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. 296 с.
4. Закалюжний М. М., Андрейчин М. А. Посібник з анатомічної і клінічної термінології. Київ: Здоров'я, 1993. 224 с.
5. Закалюжний М. М., Паласюк Г. Б. Латинська мова і основи медичної термінології. Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. 424 с.
6. Золотухін Г. О., Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Фахова мова медика: [підручник]. Київ: Здоров'я, 2002. 392 с.
7. Латинська мова і основи медичної термінології: [підручник] / Л. Ю. Смольська, О. Г. Кісельова, О. Р. Власенко та ін. Київ: Медицина, 2008. 360 с.
8. Латинсько-англійсько-український словник анатомічних термінів / С. І. Крась, Л. С. Вовканич, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб, Ф. В. Музика. Львів: ЛДУФК, 2021. 280 с.
9. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Тлумачний словник медичних термінів. К.: Перун, 2018. 848 с.
10. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В. Г. Черкасов, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук; за ред. В. Г. Черкасова. Вінниця: Нова Книга, 2010. 392 с.

Додаткова

1. Белікова Н. О., Сущенко Л. П. Термінологія напряму підготовки «Здоров'я людини»: [навчальний посібник]. Київ: ТОВ «Козарі», 2009. 182 с.
2. Бойчук Т., Голубєва М., Левандовський О. та ін. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: [навч. посіб. для студ. ВНЗ]. Львів: ЗУКЦ, 2010. 240 с.
3. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української літературної мови / В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
4. Дудок В. В., Гжегоцький М. Р., Чайковський Ю. Б., Луцик О. Д. Словник новітніх цитофізіологічних понять і термінів. Львів: Leopoldis, 2004. 74 с.
5. Кніпович М. Ф. Словник медичної термінології. Латинсько-українсько-російський. Київ: Державне медичне видавництво УРСР, 1948. 442 с.
6. Мазєпа М., Звір Г. Словник термінів з імунології. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. 168 с.
7. Мерзлікіна О. А., Гузій О. В. Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної

- реабілітації. Львів: ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 48 с.
8. Нетлюх М. А. Українсько-латинський анатомічний словник. Вид. 2-е, випр. Львів: Стрім, 2000. 216 с.
 9. Петрух Л. І., Головка І. М. Орфографічний словник українських медичних термінів. Львів: ЛМІ, 1992. 473 с.
 10. Українсько-англійський ілюстрований медичний словник Дорланда (переклад 30-го, американського видання): У 2-х т. Львів: «НАУТІЛУС», 2007. Т. 1. 1248 с., Т. 2. 1024 с.